

Aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam
t.a.v. de heer drs. B.J. Eerdmans

Ons kenmerk		Uw kenmerk		Datum	27 juni 2017
Contactpersoon	L.M. Vink	Bijlagen			
Doorkiesnummer	010 45 37 291	Onderwerp	Kralingse Plas		
E-mail	m.vink@hhs.nl				

Geacht college,

De Kralingse Plas is voor Rotterdam een belangrijk natuur- en recreatiegebied in de stad waar jaarlijks 3 miljoen burgers recreëren en omliggende horeca- en andere bedrijven actief zijn. Onder meer op verzoek van de toenmalige deelgemeente is onderzocht of de succesvolle operatie die wij eerder in de Bergse Plassen hebben uitgevoerd, ook voor de Kralingse Plas mogelijk en financieerbaar zou zijn. Vooral de zoektocht naar financiering door HHSK voor dit project heeft destijds veel voeten in de aarde gehad. Naast de uiteindelijk verkregen Europese en provinciale subsidies hebben wij vele miljoenen in dit project geïnvesteerd.

In 2009 is gestart met de uitvoering van het Integraal Plan Kralingse Plas. Het doel was een gesaneerde waterbodembodem, een biologisch gezond en helder watersysteem dat voldoet aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) met een goede inpassing en het toevoegen van extra kwaliteit aan de buitenruimte in het Kralingse Bos. Het verbeteren van de waterkwaliteit stond hoog in het vaandel van de projectorganisatie, ook in verband met de functie zwemwater, waarvoor voorkomen van blauwalgenoverlast een belangrijk onderwerp was. Tot en met eind 2012 zijn zowel door het hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard als de Deelgemeente Kralingen-Crooswijk en de gemeente Rotterdam een 15-tal samenhangende inrichtings- en watermaatregelen uitgevoerd. De maatregelen hingen samen als onderdelen van het integrale plan, maar zijn door de verschillende overheden ieder voor zich, conform de eigen verantwoordelijkheid in eigen regie en op verschillende tijdstippen uitgevoerd. Voor de coördinatie was een ambtelijk-bestuurlijke stuurgroep ingericht.

Het totaalresultaat bleek direct na oplevering niet te hebben geleid tot het wegnemen van blauwalgenoverlast en dit bleek structureel. Door het jaarlijks meermalen terugkeren van dit probleem kan er nauwelijks in de plas gezwommen worden en is de recreatieve waarde voor de inwoners van Rotterdam in en rondom de plas ernstig beperkt.

Onderzoeken oorzaak en advies oplossing

Tussen 2012 en 2015 zijn daarom door HHSK en de gemeente een viertal omvangrijke onderzoeken uitgevoerd. Uit deze onderzoeken komt naar voren dat er fosfaatrijk slib afkomstig van de gestorte oevers verspreid ligt bovenop de afgedekte bodem van de plas en dit de hoofdoorzaak van het probleem is. Door de onderzoekers wordt geadviseerd om:

- het slib op de bodem van de plas (inclusief de oevers) en de jachthavens af te dekken met een nieuwe laag zand;
- de fosfaatbelasting op de plas verder terug te brengen door de sluis te schutten met eigen water uit de Kralingse Plas (aanpassing gemaal Kralingse Plas);
- het uitvoeren van een pakket van flankerende maatregelen zoals optimaliseren van de defosfatering, opheffen van het hondenstrandje, weren van grote aantallen watervogels, terughoudendheid met evenementen (opstellen van een protocol), verbod op doorboren van de aangebrachte zandlaag etc.

Een viertal onafhankelijke specialisten (expertmeeting) zijn vervolgens ten behoeve van een second opinion geraadpleegd over de volledigheid van de onderzoeken en de conclusies ten aanzien van de geadviseerde structurele oplossing. Deze vier onafhankelijke specialisten onderschreven de hierboven beschreven aanpak.

De gemeente en HHSK hebben de afgelopen periode zowel bestuurlijk als ambtelijk intensief samengewerkt om te komen tot een oplossing voor de huidige (blauwalgen)problematiek in en rondom de plas. Onze gedeelde voorkeur was en is een structurele oplossing. Aanvankelijk heeft de gemeente gekozen voor het tijdelijk incidenteel bestrijden van blauwalgen met waterstofperoxidebehandelingen, maar is daarvan teruggekomen. De gemeente heeft aangegeven nu de structurele oplossing te willen uitvoeren. In dit bestuurlijk overleg door wethouder Eerdmans en hoogheemraad Van der Klugt overlegd en onderzocht of, en welke, bijdragen van de partners in het integrale plan daarbij mogelijk zijn.

Voor een gezamenlijk vervolgaanpak zijn volgende voorwaarden van groot belang:

1. Er moet voldoende duidelijkheid en draagvlak zijn de gekozen oplossing.
2. Er moeten financiële middelen zijn voor de gekozen oplossing.
3. Er moet lering getrokken worden van de falende governance tijdens de uitvoering voor vertrouwen.
4. Er moeten afspraken zijn over het beheer na oplevering die het resultaat beschermen.

Ad 1

De uitvoerige studies zijn duidelijk en een second opinion van verschillende experts op dit terrein concluderen eenduidig. Nieuw onderzoek naar oorzaak en aanpak is daardoor niet nodig; het voorgestelde plan kan worden uitgevoerd.

Ad 2

De betrokken dagelijks bestuurders en daarna hun colleges hebben overeenstemming bereikt over welke bedragen zij zouden willen bijdragen, waarbij de aan HHSK toegezegde bijdrage van de provincie niet is gekoppeld aan blauwalgbestrijding, maar aan de bodemsanering. Onder voorbehoud van goedkeuring door de algemene besturen is er dus financiële dekking gecreëerd.

Ad 3

Een centrale planning, strakke sturing op kwaliteit en bewaking is voor ons voorwaarde. Dit vereist eenduidige verantwoordelijkheid en aansturing. De ervaring leert dat dit betekent één opdrachtgever, één verantwoordelijk kapitein en één uitvoerende organisatie in plaats van opnieuw een ambtelijk-bestuurlijke stuurgroep in combinatie met twee opdrachtgevers, en twee organisaties met nog verschillende rollen. Wij pleiten ervoor te kiezen voor één partij die de gehele operatie (plas, oevers, schutsluis, beherende maatregelen) doet, conform een vooraf door de financiers goedgekeurd plan.

Vanuit het eigenaarschap (plas, oevers en schutsluis), de verantwoordelijkheid voor de recreatieve functie en het beheer van de plas en omgeving en rol in het voorgaande project lijkt de gemeente Rotterdam de aangewezen partij. Het financieel perspectief motiveert deze keuze nog meer; indien het hoogheemraadschap het totaalproject zou uitvoeren, worden de totaalkosten ruim € 1 mio hoger vanwege de BTW, die in tegenstelling tot de gemeente voor het hoogheemraadschap niet verrekenbaar is. De provincie als uitvoerende organisatie ligt gezien het beperkte belang, het ontbreken van enig eigenaarschap, etc. niet voor de hand.

HHSK dient vervolgens, als subsidieverstrekker, het voor te leggen nieuwe integrale plan formeel goed te keuren, daarna, als bevoegd gezag, de noodzakelijke vergunningen te verlenen en als controlerende instantie tijdens het werk op de naleving van de bij de te verlenen vergunning gestelde voorwaarden te controleren. Met een goedgekeurd plan is er een duidelijke opdracht en mandaat.

Ad 4

De flankerende maatregelen ter bescherming van de nieuwe afdeklaag (primair het beschermen van de nieuw aangebrachte afdekking van oevers en plasbodem en secundair het tegengaan van nieuwe belasting) dienen te zijn geborgd. Dit kan in een beheersovereenkomst tussen de gemeente en het waterschap worden geregeld.

Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden van HHSK is bereid om onder bovenstaande voorwaarden en onder voorbehoud van goedkeuring door de Verenigde Vergadering in september, maximaal € 1,5 mio (inclusief, dat wil zeggen niet te vermeerderen met, BTW) beschikbaar te stellen voor de structurele oplossing van de problematiek in- en rondom de Kralingse Plas. HHSK is bereid de bestuurlijk toegezegde financiële bijdrage vanuit de provincie, indien die aan HHSK wordt verleend, eveneens geheel over te dragen aan de gemeente. HHSK is tenslotte tevens bereid op verzoek de beschikbare informatie en expertise te leveren ten behoeve van de projectorganisatie.

Hoogachtend,

Dijkgraaf en hoogheemraden van Schieland en de Krimpenerwaard,

secretaris-directeur,

dijkgraaf,

M.J.H. van Kuijk

mr. J.H. Oosters